

1918 елның
1 мартынан чыга

№ 106 (25260), сишәмбе, 11 сентябрь, 2018 ел

Сатуда бәясә ирекле

КЫЗЫЛТАН

Республиканың ижтимагый-сәясәи һәм мәдәни басмасы

Оештыручылар: Башкортстан Республикасы Дәүләт җыелышы - Корылтай, Башкортстан Республикасы Хөкүмәте
Газит сишәмбе, пәнжешәмбе, жомга көннәрендә чыга. Интернеттагы адресыбыз: www.kiziltan.ru

12+

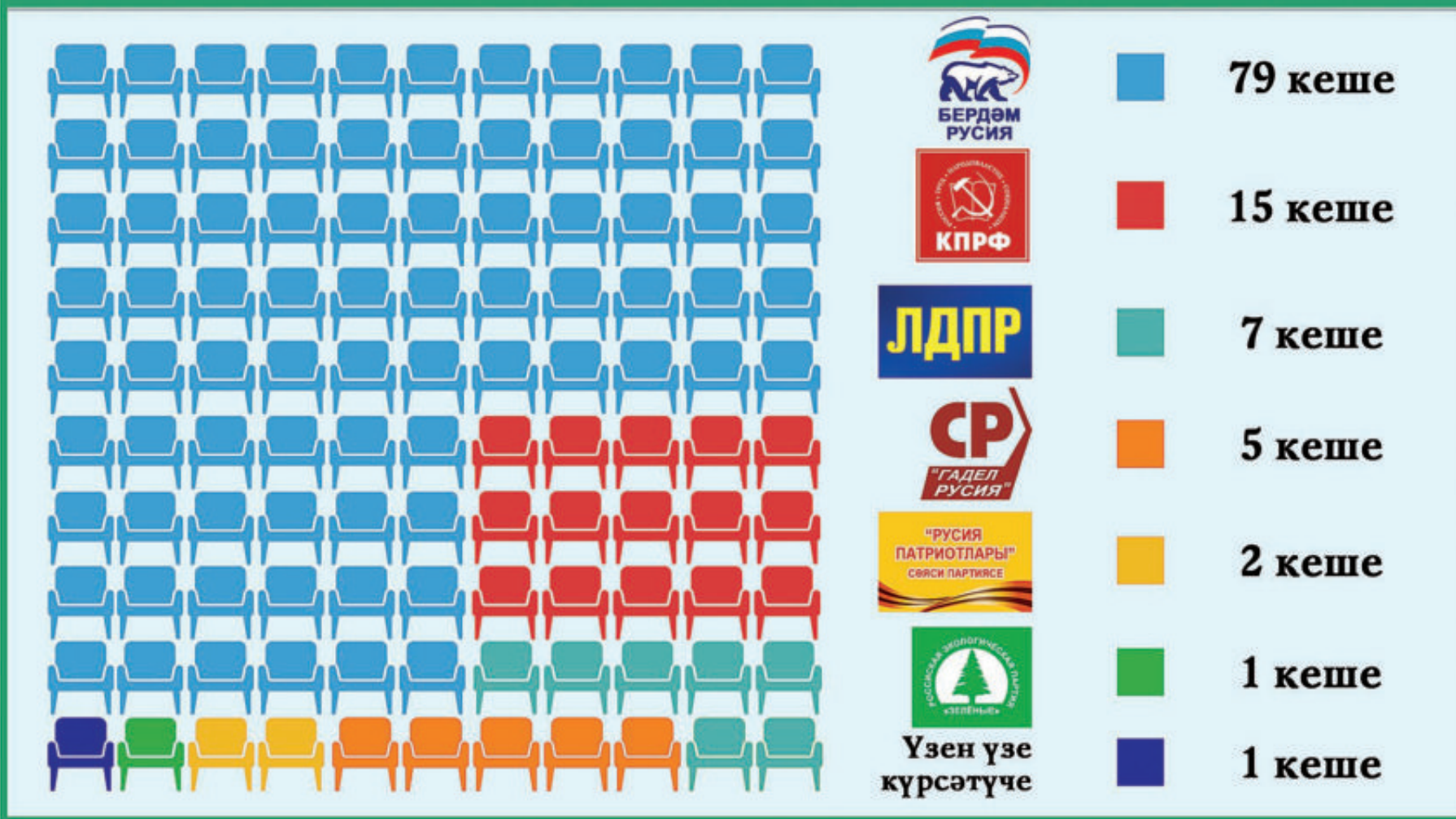
Сайлау-2018

“Бердәм Русия” ышанычлы жиңу яулады

Республика халкы мөһим кампаниядә граждандык активлыгы күрсәтте

Башкортстан Республикасы

Дәүләт җыелышы-Корылтайның яңа составы:

Бердәм тавыш биру көнөндә республика халкы алтынчы чакырылыш Дәүләт җыелышы-Корылтайга һәм урындагы үзидарә органнарына депутатлар сайлады. Барысы 22 сайлау кампаниясе үтте. Корылтайга 110 депутат сайланды. Шуларның яртысы – бермандатлы округлардан, калганны бердәм сайлау округы буенча. Депутатлар биш елга сайлана, 18 депутат даими нигездә эшләчәк.

Иртәнге сәгатә 8дә Башкортстанда 3426 сайлау участогы эшли башлады. Участоклар ачылган беренче сәгатләрдә үк республика район һәм шәһәрләрендә активлык сизелде. Сайлаучылар исемлегендә 3 миллион 50 мең 303 кеше теркәлгән. Иртәнге 10 сәгатәкә республика халкының 6,3 проценты, ягъни 192 мең 458 кеше сайлаган иде. 19 мең 618 кеше сайлауларда түгә тапкыр катнашты. Сиксән яшьне узганнар 137 меңнән артык, 100 яшьлек һәм аннан да өлкәнрәкләр 155 кеше тәшкил итә.

Башкортстан Башлыгы Рөстәм Хәмитов Корылтай депутатларын сайлауда катнашты.

– Сайлаулар – безнең тарихыбызның мөһим өлеше ул, – диде Рөстәм Зәки улы. – Сайлау алды кампаниясе югары дәрәжәдә үтте дияр идем. Дәүләт җыелышы-Корылтай республика тормышында зур роль уйный. Депутатлар республика бюджеты, социаль страховкалау, ветераннарга ташламалар мәсьәләләре өчен дә җаваплы. Дәүләт җыелышын оештыруда катнашып, республика халкы шушы мәсьәләләргә хәл итүгә йогынты ясый. Корылтай яңарчак, күп

көнә яңа көшләргә пәйда булачак. Алар республика халкы мөнфәгатенә ал-ял белми эшләр дип ышанам.

Дәүләт җыелышы-Корылтай Рәисе Константин Толкачев “Башкортстан” дәүләт концерт залында урнашкан 109нчы участоқта тавыш бирде. Парламент Рәисе участоқта килгән сайлаучылар һәм күзәтүчеләр белән аралашты. Журналистларның сорауларына җавап биреп, Константин Толкачев сайлау кампаниясендә сәясәи партияләргә актив катнашуын билгеләде.

Республика Хөкүмәте Премьер-министры Рөстәм Мәрданов та граждандык бурычын 109нчы сайлау участогында үтәде.

– Бүген республикада яшәүчеләр дәрәҗәләре ясар һәм җаваплы, патриотик рухлы, халкыбыз мөнфәгатләрендә житди эшләүче депутатлар сайлар дип ышанабыз, – диде ул. Сайлау барышын яктыртучы журналистларның матбугат үзәгендә республиканың Ижтимагый палатасы рәисе Ольга Панчихина, сәясәи партияләргә Рәисе Рөстәм Хәмитов белгечләре житәчкеләре, политологлар һәм белгечләр очрашулар үткөрдә. Алар үзләренң

чыгышларында Башкортстанда сайлауларның гадел, көндәшле һәм ачык үткән, республика сайлау системасының камилләшә баруын билгеләде.

Кичке сәгатә 8дә республикада сайлау участоклары ябылды.

“Бердәм Русия” партиясе Рәисе, Русия Хөкүмәте Премьер-министры Дмитрий Медведев Бердәм тавыш биру көне нәтиҗәләре буенча ил төбәкләре белән видеоконференция режимында селектор киңәшмәсе үткөрдә. Анда Башкортстан Башлыгы, партиядә Югары советы әгъзасы Рөстәм Хәмитов катнашты.

Партия Рәисе Дәүләт җыелышы-Корылтайга сайлауларның көндәшлек шартларында үткән билгеләде.

– Алдан исәпләү нәтиҗәләре яхшы, – диде Дмитрий Медведев. – Без сөзгә сайлау кампаниясен уңышлы үткөрүгәз белән котлыйбыз, уңышлар телибез.

– Нәвакыттагыча, Башкортстан сайлауны үткөрү буенча актив эшләде. Тавыш бирүдә халкының 50 проценты якыны катнашты, – диде Рөстәм Хәмитов. 55 округның күпчелегендә “Бердәм Русия” партиясе вәкилләре жиңган. Республикада сайлаулар гадел, үткөрәнмәле, тыныч шартларда үтте.

(Ахыры 2нче биттә).

“ГАЗПРОМ” — ЫШАНЫЧЛЫ ДУСТЫБЫЗ

Республика Башлыгы Рөстәм Хәмитов “Газпром” акционерлар җәмгыятең Төбәк сәясәте буенча комиссиясенң күчмә утырышында катнашты. Чара “Газпром” төркеме предприятиеләренң республика территориясендәге эшчәнлегенә багышланды.

– Сөзгә “Газпром” оештырылуга 25 ел тулу белән котлыйм, – диде Рөстәм Хәмитов чыгышында. – Башкортстанда “Газпром” берничә ярдәмче предприятиеләргә берләштерә. Аларның эшчәнлеге республика икътисады өчен бик мөһим. Биш ел нәтиҗәләре буенча, корпорация житештерүне үстерүгә, яңа куәтләр булдыруга, торак пунктларга газ кертүгә, инженер инфраструктураларын яхшыртуга 200 миллиард сум акча юнәлтте.

Рөстәм Зәки улы соңгы елларда бу юнәлештә башкарылган эшләргә жентекле тукталды. Атап әйткәндә, былтыр Салаватта акрил кислотасы житештерү буенча комплекс ачылган, пентан-гексан фракцияләрен изомерга өйләндү корылмасы сафта кертелгән. Башкортстан Хөкүмәте бу проектларда катнашучыларга 13,5 миллиард сум күләмдә салым ташламасыннан файдалану мөмкинлеге

биргән. “Без арытаба да шушы юлдан барырга риза”, – диде республика Башлыгы.

Соңгы елларда республикада автомобильләргә газ тутыручы 16 станция төзелгән, шуның 14е — “Газпром”ныкы. 2020 елга кадр предприятие янә биш станциягә газ кушарга ниятли. Һәм республикада 1200 транспорт чарасы газ ягулыгына күчә алачак.

Социаль партнерлык та “Газпром” белән республика өчен буш сүзләр түгел. Болар — яңа объектлар төзү, инфраструктураны яхшырту, хайрия проектларында катнашу. “Газпром” ярдәмдә Башкортстанда эре спорт комплекслары төзелә.

Өлбәттә, проблемалар да бар. Шулар арасында торак пунктларга газ кертү мәсьәләсе иң жиддиләрдән санала. Мөмкинлек булуга карамастан, өле республикада 80 мең йорт хужалыгы газга тоташтырылмаган. “Тиздән халыкка газ кертүгә ярдәм итү программасы эшләнүгә тиеш, чөнки гади кешегә бу эшнә башкарып чыгу өчен 100-150 мең сум акча табу авырға туры килә”, – диде Рөстәм Зәки улы.

(Ахыры 2нче биттә).

ТАШЛАМАЛАР САКЛАП КАЛЫНДЫ

Башкортстан Башлыгы Рөстәм Хәмитов “Сугыш, хезмәт һәм Кораллы Көчләр ветераннары турында” Башкортстан Республикасы Законна үзгәрешләр керту турында” Законга кул куйды. Магълүм булуынча, үзгәрешләр Дәүләт җыелышы-Корылтайның 7 сентябрьдә үткән илле бишенче чираттан тыш пленар утырышында тикшерелде һәм депутатлар тарафыннан хупланды.

Элек социаль ярдәм чаралары граждандарга пенсиягә чыккан кына бирелә иде. Хәзер законның яңа редакциясе яшә критерийларын саклап калуны күзалды. 55 яшьтән өлкән хатын-кызлар һәм 60 яшьтән өлкән ир-атлар пенсиягә чыгуга яшә хезмәтен дөвам итүгә карамастан, түбәннән ташламаларны алачак: хезмәт ветераннарына торак бинасын һәм коммуналь хезмәтләргә түләү буенча

ай саен акчалата компенсация, хезмәт ветераннарына ай саен акчалата, озайлы эш стажы булган ветераннарга ай саен акчалата түләүләр, мактаулы исемле булган һәм аерым хезмәтләргә ирешкән ветераннар өчен пенсиягә өстәмәләр.

Закон республика бюджеты исәбенә гамәлгә ашырылачак.

Магълүм булуынча, Русия Президенты Владимир Путин ил граждандарына мөрәҗәгатә барышында федераль пенсия ташламаларын саклап калу кирәклегенә белдерде. Төбәк дәрәҗәсендә тиешле социаль чараларны саклап калу башлангычы белән Дәүләт җыелышы-Корылтайдагы “Бердәм Русия” фракциясе депутатлары чыкты. Өлеге закон 7 сентябрьдә берьюлы өч укуда кабул ителде.

“ФАНТАСТИК ЧЫНБАРЛЫК” ОСТАСЫНА – 70 ЯШ

Башкортстан Башлыгы Рөстәм Хәмитов М. В. Нестеров исемдәге Башкортстан дәүләт художество музейендә республиканың халык рәссамы, Русия Художество академиясе академигы Сергей Краснов эшләре күргәзмәсе белән танышты.

Ул рәссамның 70 яшьлек юбилеена багышланган һәм төрле елларда, төрле жанрларда иҗат ителгән рәсемнәренә үз эченә ала.

Сөнгәт белгечләре Сергей Краснов республика сәнгәте өчен яңа юнәлешкә нигез салучы буларак билгелә. Рәссамны “фантастик чынбарлык” вәкиле, аэроландшафт һәм интеллектуаль рәсем остасы,

Башкортстанның Русиядәге заманча сәнгәтенң тулы вәкаләтле вәкиле дип исәплиләр.

Аның эшләре төбәк, Бөтенрусия һәм халыкара күргәзмәләрдә, шул исәптән, Мәскеү, Италия, Германия һәм АКШта күрсәтелә.

Рөстәм Хәмитов рәссамны юбилее һәм шахси күргәзмә оештыруы белән котлады.

– Безнең йортта Сергей Борисовичның өч картинасы бар, – диде төбәк житәкчесе. – Мәскеүдә яшәгәндә, аларга карап, һәрвакыт Уфаны һәм республиканы искә ала идем.

МӘСКӘҮ ФОРУМЫНДА ЮГАРЫ БӘН АЛДЫК!

Башкортстан Хөкүмәте Премьер-министры Рөстәм Мәрданов житәкчелегендәге рәсми делегация Мәскеү финанс форумы майданында оештырылган чараларда катнашты. Делегация составына финансы министры вазыйфасын башкаручы Лири Игътисамова, шулай ук, финансы министры урынбасары Наталья Калугина керде. Анда узган елда Русия субъектларының салым сәясәте нәтиҗәләренә йомгак ясалды.

Башкортстан Мәскеү һәм Ханты-Манси автономияле округынан кала, илнең иң нәтиҗәле эшләүче өч субъекты исәбенә керде. Республика беренчеләрдән булып салым сәясәте инструментларын актив файдаланып, салым базасы һәм бюджетка керемнәр үсеше өчен мөмкинлек белән тулы куәтенә файдаланган.

Төбәк, шулай ук, кадастрдан сәүдә һәм офис милкәте буенча оешма милкәте салым исәбен, 2015 елдан башлап физик берәмлекләр милкәте салым кертелүгә бәйлә югары бәя алды. Шулай салым базасы үсешен тәмин итте. Куәтле автомобильләр (250 ат көче) өчен транспорт салымы буенча ставкага югары бәя бирелде. Дәүләт бурычын киметү һәм бюджет тәэминатын арттыру буенча берьюлы кабул ителүче чаралар белән республикада алып барылучы ташламалар һәм өстенлекләр сәясәтенә уңай бәя бирелде.

Республиканың рейтинг торышына еллык керемнәң дифференциалланган күләме исәбенә патентлы салым системасының жәлеп итүчәнлеген арттыру; бюджетка салым бурычын киметү буенча алып барылган актив эш йогынты ясады.

Үз хәбәрчесе.

График буенча кул кую вакыты — 15.00
Гамәлдә кул кую — 14.50

ХАЛЫККА ФАЙДАЛЫ ЭШ-ГАМӘЛЛӘР КИРӘК!

9 сентябрьдә илдә һәм республикада үткән төрле дәрәҗә сайлауларда “Бердәм Русия” партиясеннә кандидатларның хәлиткәч жиңу яулавы нәрсә белән аңлатыла?

2018 елның иң мөһим сәясәи вакыйгаларының берсе — Башкортстан Республикасының Дәүләт җыелышы-Корылтайга сайлаулар, шулай итеп, артта калды. Узган еллардагы күбәк үк, күпчелек тавышны “Бердәм Русия” партиясеннән тәкъдим ителгән кандидатлар жыйды. Шулай итеп, VI чакырылыш Дәүләт җыелышы-Корылтайда да “Бердәм Русия” партиясе вәкилләре күпчелек мандатларны алды.

Урынлы сорау туа: “Бердәм Русия” партиясенң шушы рөвешле ике дистә елдан артык вакыт дөвамда илнең сәясәи майданында төп әйдәүче көч булып калуы, ул гына түгел, позицияләрен елдан-ел ныгыта баруы, барлык дәрәҗә сайлауларда да аның кандидатлары зур өстенлек белән жиңу яулавы нәрсәгә бәйлә соң? Бу жәһәттән күпчелек аналитиклар, экспертлар, хәтта оппозициядә торучы кайбер партия вәкилләре дә, “Бердәм Русия” партиясенң төп уңыш сәерен ул соңгы дистә елда гомум халык мөнфәгатендә жәелдәргән һәм илнең, төбәкләренң социаль-икътисади үсешендә мөһим

әһәмияткә ия қолачлы проектлар белән бәйли. “Эшлекле гамәлләр”, “Шөһәр мохите”, “Урындагы мәданият йорты”, “Балалар спорты”, “Ныклы гаилә”, “Чишмәләр һәм коелар”, “Чиста су” — болар “Бердәм

Русия” партиясе башлангычы белән һәр төбәктә, районда, авылда тормышка ашырылуы өстенлекле проектларның берничесе генә.

(Ахыры 2нче биттә).

“Бердәм Русия” партиясенң төбәк бүлекчәсе секретаре, Дәүләт җыелышы-Корылтай Рәисе Константин ТОЛКАЧЕВ:

– Якынча фаразлар буенча республиканың 60 процент чамасы гражданы безнең партия кандидатлары өчен тавыш бирде. Агымдагы елның мартында ил Президенты сайлауларын үткөргәннән соң беркадәр арыганлык сизелә. Әмма мин сайлаулар ышанычлы, яхшы нәтиҗәләр белән һәм халыкның актив катнашылыгында үтте дип уйлыйм. Республиканың 1,5 миллион гражданының сайлауларда катнашуы моны исбатлый.

“ГАЗПРОМ” — ЫШАНЫЧЛЫ ДУСТЫБЫЗ

(⇨ Башы 1нче биттө).

Шулай ук экология проблемалары турунда да онытырга ярамыз. Бу жөһөттөн биргак тө Салаваттан зарланучулар күп. Газга түлөүдө бурычлар арту проблемасы да хөл итүне көтө.

Утырыш барышында төрлө мөсөлөлөр турунда фикер алышында. Рөстөм Хөмитов һәм “Газпром” акционерлар жөмгыяте идарөсө рөйсө урынбасары Валерий Голубев онлайн режимда Сибайда автомобильга газ тутуру станциясе эшенә старт бирделер.

Шушы үк көннө “Башкортостан” концерт залында “Газпром” ярдөмкө предиятияелөрөнөң юбилейларына багышланган тантаналы жылыш узды. Анда тармак алдынгылары, ветераннар тебриклөндө, жылуучулар матур концерт карады.

Резеда ГАЛИКӨВА.

“БЕРДӨМ РУСИЯ” ЫШАНЫЧЛЫ ЖИҢҮ ЯУЛАДЫ

(⇨ Башы 1нче биттө).

Бөрдөм тавыш бирү көнөнө нөтижө ясап, Дмитрий Мөдведев, “Бөрдөм Русия” яхшы нөтижө курсөттө, дип белдерде.

— Партия тотрыклы чыгыш ясады һәм, якынча мөгълүматлар буенча, сайлаулар үткөн Русия субъектларының барлык законнар чыгару органнында да диярлек алдынгылыкны саклы, — диде ул.

Киче республика Узак сайлау комиссиясе рөйсе Хөйдөр Вөлиев журналистлар өчен оештырылган матбугат конференциясендө Башкортстанда үткөн сайлауларның йомаклары белән таныштырды.

— Республиканың барлык округларында да сайлаулар үтте дип танылды. Тавыш бирүдө республика сайлаучыларының 49,08 проценти (шөһөрлөрдө — 40,57 районнарда — 61,91, Уфада 29,44 процент) катнашты, — диде Хөйдөр Арслан улы. — Сайлауларда ун сөяся партия өккиллөр катнашты. “Бөрдөм Русия” сөяся партиясенөң төбөк бүлекчөсө сайлаучыларының — 58,31, “КПРФ” — 18,80, ЛДПР — 9,96, “Гадел Русия” 5,47 процент тавышын жыйды. Дүрт партия 5 процент киртөсөн үткөн. “Русия патриотлары”на — 3,95, “Яшеллөр”гө 1,98 процент халык тавыш биргөн.

Партия исемлеге буенча “Бөрдөм Русия”дө — 35, “КПРФ”та — 11, ЛДПРда — 6, “Гадел Русия”дө 3 мандат. Бермандатлы округлар буенча “Бөрдөм Русия”дө — 44, “КПРФ”та — 4, “Гадел Русия”дө — 2, “Русия патриотлары”нда — 2, ЛДПРда — 1, “Яшеллөр” Русия экология партиясендө 1 мандат. Шулай ук, Сөвөгәт округыннан республика парламентына үз-үзен күрсөтүчө Айрат Керимов сайланды.

Алты сөяся партия өккиллөрө Дөүлөт жылышы-Корылтай депутаты мандатына ия булды. Жөмгысы “Бөрдөм Русия”дө — 79, “КПРФ”та — 15, ЛДПРда — 7, “Гадел Русия”дө — 5, “Русия патриотлары”нда — 2, “Яшеллөр” Русия экология партиясендө — 1, үз-үзен күрсөтүчөдө 1 мандат.

Моннан тыш, урындагы үзидарө органнына депутатлар сайланды. Урындагы сайлауларда республика халкының 54,55 проценти катнашкан. Тавыш бирү нөтижөсендө 37 мандатның 32сө “Бөрдөм Русия”дө, 1сө “Русия пенсионерлары партиясе”ндө, дүрт мандат үз-үзен күрсөтүчөлөрдө.

Фөнүз ХӘБИБУЛЛИН.

САЙЛАУЛАРДА АЧЫК ИШЕКЛӨР КӨНӨ ДӨ ҮТТЕ

Дөүлөт жылышы-Корылтайга депутатлар сайлау көнөндө мөдөният, сөламөтлек саклау, спорт юнөлөшлөрөндө бик күп файдалы һәм күңелле чаралар оештырылды.

Табиб Ирина Сафина сайлаучы Юлия Якупованы кабул итө.

Башкаланың Калинин районында көзге ярминкөлөр гөрлөдө. Алар Интернационал һәм Машина төзүчелер урамнары, Мушников һәм Баландин урамнары чатларында оештырылды. Анда килүчелөргө яшелчө-жөмөш, ит, сөт ризыклары, бал төкөдим ителдө.

Сайлау участокларында сөламөтлек үзөклөрө эшлөп торды. Анда килүчелөрне табиблар карады, төрлө юнөлөштө медицина тикшерүлөрө белгелчлөрө эшлөдө.

Башкаланың Орджоникидзе районындагы 303нчө сайлау участогында халкының Республика табиб-физикултура диспансөры белгелчлөрө кабул итте. Биредө кан басымы, йөрөк, күзлөр сөламөтлеге тикшертергө, кайсыбер анализлар тапшырырга мөмкинлек бар иде. Сайлауга килүчелөр бу хөзмөттөрдөн бик төлөп файдаланды.

Уфадагы “Көрвансарай” сөүдө комплексы алдындагы мөйдәнда башкала ресторанның һәм кафеларының “Есты” фестивале оештырылды. Анда 40ка якын туклану предиятияесе катнашты. Алар кунакларга дөнья халыклары ризыклары төкөдим итте, осталык дөреслөрө үткөрдө, шулай ук биредө хөйрия аукционнары, концерт оештырылды.

Баймак, Иглин районнарында сайлау участокларына дин өһөллөрө килдө, республика тормышындагы мөһим вакыйга уңаеннан фатыйхаларын бирдө.

Кушнаренко районында барлык сайлау участокларын да мөдөни чаралар гөрлөп торды. Район үзөгөндө участокта Мөшгүльлек үзәге белгелчлөрө халкыны кабул итте. Район Сайлау комиссиясе рөйсе Флидө Мөхәммөтжанова өйтүенчө, нөкь шундый файдалы һәм күңелле чаралар сайлауларга бөйрөм төсө өсти һәм аларның мөртөбөсөн арттыра.

Резеда ВӨЛИТОВА.

Башкортстан Республикасы Хөкүмөте Аппараты, сөеклө өнөсө Вахрамеева Антонида Ивановна вафат булу сөбөлө, Аппаратның мобилизация өзөрлек бүлөгө баш консультанты Вахрамеева Светлана Николаевнаның авыр кайгысын уртаклаша.

ХАЛЫККА ФАЙДАЛЫ ЭШ-ГАМӨЛЛӨР КИРӨК!

(⇨ Башы 1нче биттө).

Илдө өйдөүчө төбөк буларак, бу проектлар кысаларында төзү, төзөклөндөрү, яңа уңайлыklar булдыру юнөлөшөндө эшлөр Башкортстанда да киң колач белөн алып барыла. Әйтк, “Бөрдөм Русия” партиясенөң Башкортстандагы төбөк бүлекчөсеннөн белдерүлөрөнчө, быел гына “Эшлеклө гамөллөр” проекты кысаларында 204 миллион сумлык эш башкарылачак. Жөмгысы республикада соңгы өч елда сайлаучылар наказылары буенча 2,5 мең объектта төзү һәм төзөклөндөрү эшлөрө башкарылган.

Берничө ел элек тормышка ашырыла башлаган “Шөһөр мөхитө” проекты да күрөк нөтижөлөр белөн билгеленгөн. Мөгълүм булуынча, төүгө чорда ул шөһөрлөрдө гөнө тормышка ашырылса, хөзөр исө авылларны да колачлады. Шул рөвөшлө былтыр гына да өлөгө проект кысаларында республикада 416 йорт-ихата төзөклөндөрелгөн, аларда яңа спорт һәм балалар өчен уен мөйданчыклары калкып чыккан, эскөмиялөр, чүп савытлары урнаштырылган, юлларга һәм тротуарларга асфальт түшөлгөн, башка уңайлыklar булдырылган. Янө дө 37 жөмөгөть территориясе һәм биш парк төзөклөндөрелгөн. Бу жөһөттөн агымдагы елга да зур эш күлөмө билгеленгөн. Жөмгысы проект кысаларында 137 шөһөрдө һәм торак пунктта 415 ихата һәм 123 жөмөгөть территориясендө эш башкарылачак, өлөгө максатта 1 миллиард сумнан күбрөк акча юнөлтөлөчөк.

“Бөрдөм Русия” партиясенөң Башкортстан бүлекчөсө тормышка ашырган кайбер проектларның быелга билгеләнгән финанслау һәм эш күлөме

<p>ЭШЛЕКЛЕ ГАМӨЛЛӨР</p> <p>204 миллион сум</p> <p>914 объект</p>	<p>ШӨҺӨР МОХИТЕ</p> <p>1,066 миллиард сум</p> <p>415 ихата</p> <p>123 жөмөгөть территориясе</p>	<p>УРЫНДАГЫ МӨДӨНИЯТ ЙОРТЫ</p> <p>81 миллион сум</p> <p>15 мөдөният йорты</p> <p>Кече шөһөрлөрдөгө 5 театр</p> <p>3 балалар һәм яшьлөр театрлары</p>	<p>БАЛАЛАР СПОРТЫ</p> <p>35,13 миллион сум</p> <p>48 объект</p>
---	--	---	--

“Бөрдөм Русия” партиясенөң “Урындагы мөдөният йорты” проекты да соңгы чорда бик күп мөһим төзөлөшлөр белөн билгелөндө. Аерым алганда, быел проектка 15 мөдөният йорты, кече шөһөрлөрдөгө биш театр һәм өч балалар һәм яшьлөр театрлары катнаша. Аларны төзөклөндөрү максатында 81 миллион сум акча тотынылачак. Былтыр исө өлөгө проект кысаларында 32 мөдөният йорты, кече шөһөрлөрдөгө алты театр һәм ич балалар һәм яшьлөр театрлары төзөклөндөрелгөн. Башкортстанда “Бөрдөм Русия” партиясенөң “Балалар спорты”

проекты кысаларында авыл мөктөплөрөнөң спорт залларын реконструкцияләү эше дө киң колач белөн бара. Бары тик соңгы дүрт елда гына да 288 спорт залына капитал ремонт үткөрөлгөн, 35 бина исө физик культура һәм спорт белөн шөгильлөнү өчен яраклаштырылган. Моннан тыш, ачык һавадагы 16 мөйданчык төзөлгөн. Бу максатта 2014-17 елларда гына да 265 миллион сум акча үзлөштерелгөн. Быел өлөгө проект кысаларында 48 муниципалитетта 35,13 миллион сумлык эш башкарылачак.

Гөмүмөн, “Бөрдөм Русия” партиясенөң төбөк бүлекчөсеннөн белдерүлөрөнчө, бүген республикада 14 федераль һәм 18 төбөк проекты тормышка ашырыла. Әлбөттө, төү чиратта халык мөһөфөгәтлөрөн кайгыртып, чын мөгьенсөндө кешелөр өчен башкарылган бу күлөмлө эшлөр сайлаучылар күзөннөн, игьтибарыннан да читтө калмый. Нөм, өлбөттө инде, халык аңында, күңелөндө “Бөрдөм Русия” партиясенө карата уңай караш, фикер, хис-тойгыларының да ныгуына булышлык итө. VI чакырылыш Дөүлөт жылышы-Корылтайга узган ялларда үткөн сайлау нөтижөлөрө дө шуның ачык үрнөгө булып төра. Нөм фаразлануынча, алдагы чорда “Бөрдөм Русия” партиясе илнөң сөяся аренасында да, халык арасында да үз позициялөрөн тагын да ныгытачак кына. Чөнки ул якын чорда, өлө тормышка ашырылуы проекты белөн бергө, яңаларын да жөелдерөргө ниетли. Ягьни партия тормышы бертуктаусыз хәрөкөттө. Ә хәрөкөт булган жирдө, һөрвакыт бөрөкөт тө була. Шуңа да вөгдөлөрөн һәрдаим эш белөн раслап килүчө “Бөрдөм Русия” партиясенөн сайланган депутатлардан ил, төбөк, гөмүмхалык мөһөфөгәтөндө яңадан-яңа файдалы эш-гамөллөр, мөһим башлангычлар көтик!

Илдар ФАЗЛЕТДИНОВ.

“Законлылык тантана итте”

Башкортстанда үткөн сайлауларга карата Русия политологы Дмитрий Орлов та үз фикерен белдерде.

— Башкортстандагы хөл Русия төбөклөрө өчен гадөти дип өйтер идем, — диде эксперт. — Бу — бөрдөм булып тавыш бирү, гадөткө көргөн традициялөргө тугры булу һәм, һөрвакыттагыча, актив катнашу. Шуңа да активлык күрсөткөчлөрөнө һич алптырмыйсы юк, көндөзгө 15 сөгәткө 30 проценттан артык булу — бик яхшы күрсөткөч.

Сайлау алды кампаниясе, миңа калса, “тыныч көндөшлек” шартларында үтте. Шул ук вакытта кампания бик позитив булды дип өйтергө кирөк, оппозиция үзен агрессив тотмады, киресенчө, алар үзлөрөнөн альтернатив программаларын төкөдим итөргө тырышты.

Әлбөттө, шикаятлөр дө, сайлауны оештыруга кагылышлы кимчелөклөр дө бар, лөкин аларның характеры да, саны да сайлауларның законлы үткөн шик астына куярлык дөрөжөдө түгел. Дөүлөт жылышы-Корылтайга сайлаулар, һичшиксез, законлы дип табылачак.

Политолог фикерөнчө, Дөүлөт жылышының эшчәнлөгө нөтижөле булсын өчен барысының да стратегияне аңлавы мөһим. “Төрлө партиялар өккиллөрөнө төбөкнө үстөрдөгө гөмүм жаваплылыкны аңлаулары мөһим. Моңардан тыш, өлбөттө, парламента урындагы власть эшчөнлеген хокукый, законнар нигезөндө төзим итарөдө көчлө бер партия булуы зарур. Менө шушы шартлар үтөлгөн очракта Корылтайның эше дө конструктив, гражданныр өчен аңлаешлы һәм файдалы булачак”.

Кешелөр өчен эшлөргө!

“Шөһөр мөхитө” — авылда!

Краснокама районында өстенлеклө проектларны гамөлгө ашыру нөтижөсендө бик күп социаль-мөдөни объектлар яңартылды

Төрлө федераль һәм республика программалары ярдөмөндө Башкортстанда торак пунктлар төзөклөндөрлө, ямьлөнә. Соңгы елларда Краснокама районында да бик күп объектлар төзелдө, яңартылды.

“Балалар спорты” проекты кысаларында Яңа Бура мөктөбөнөң спорт залына капитал ремонт ясалды. Биредө электр чөлтөрө яңартылды, запас ишеклөр булдырылды, жылыту системасы, идөннөр яңартылды.

— Спорт залы заманча талөплөргө жавап бирсөн өчен аңа күптөн ремонт кирөк иде. Бу максатка 744 мең сум акча бүлендө, шуның күпчөлөк өлөшө — федераль бюджеттан, — ди мөктөп директоры Зөлифө Петровичева.

Физикултура укытучысы Кирилл Корнилов билгелөвөнчө, мөктөп укучыларының күбөсө спорт белән актив шөгильлөнө.

Автор фотолары.

Баскетбол, волейбол, футбол, хоккей һәм жөңел атлетика буенча секциялөр эшли. Мөктөп команда сы өл саен район һәм республика ярышларында призы урыннар яулый. Укытучылар коллективы һәм укучылар заманча спорт залы барлыкка килүен көтеп алды.

Яңа Кабан мөдөният йорты хөзмөткөлөрө дө сөөнөп бөтө алмый, алар күптөнгө хыялын тормышка ашырды — клуб өчен яңа музыкаль жиһаз сатып алды. Мөндөй мөмкинлекнө аларга “Эшлеклө гамөллөр” проекты бирдө.

Аңа кадөр исө авылда Бөек Ватан сугышында һөләк булганнар истөлегенө куелган обелискны коймалаганнар, урамнарны яктырту мөсөлөсө хөл ителгөн.

Саузбаш авылы халкы да шат. Биредө “Эшлеклө гамөллөр” проекты ярдөмөндө Бөек Ватан сугышында һөләк булганнар истөлегенө куелган обелиск яңартылган, ветераннар исемлеге тулыландырылган, мөдөният йорты алды яңартылган.

Илистәнбөт авылында “Эшлеклө гамөллөр” проекты ярдөмөндө авария хөлөндөгө клуб төзөклөндөрелгөн, идөн һәм түшөм яңартылган. Авыл халкының шатлыгы зур, чөнки биредө сөнгөт сөйгөн, дөртлө халык яши. Авылда бөйрөмнөр гөрлөп уза.

Район үзөгө Николо-Березовкада да узган өл өлөгө программа кысаларында Төзүчелөр урамында балалар мөйданчыгы төзелдө.

Биредө күпчөлөк яшь гаилөлөр яшөгөн берничө күпфатирлы йорт урнашкан, шуңа да мөйданчыкта иртөннөн кичкө кадөр балаларның шат тавышы тынып тормый. Быел исө ихатага “Шөһөр мөхитө” программасы ярдөмө белөн асфальт түшөлдө.

Издательство “Кызыл таң” — филиал ГУП РБ Издательский дом “Республика Башкортостан”. Учредители республиканской общественно-политической газеты “Кызыл таң” — Государственное собрание — Курултай, Правительство Республики Башкортостан. Издаётся с 1 марта 1918 года. Выходит во вторник, четверг и пятницу на татарском языке.

Баш мөхөррий
Фәйл Камил улы ФӨТХЕТДИНОВ.

Мөхөррийрат:
Илдар Фазлетдинов (жаваплы секретарь), Фөнис Гөрөвө, Резеда Нуртдинова, Рөфис Сөяхов, Олег Төвөштулин (баш мөхөррий урынбасарлары), Фөрит Фәткуллин.

Редакцияң һәм нөшер итүченә адресы:
450079, БР, Уфа, Октябрьнөң 50-елгы урамы, 13, бичы кат.
Адрес редакция: 450079, БР, Уфа, ул. 50-летия Октябрья, 13, 6-й этаж.
kiziltan@mail.ru

Гөзит Элемтө һәм массакүлөм коммуникациялөр өлкөсендө күзөтчөлөк буенча Федераль хөзмөттө 2008 елның 24 сентябрөндө теркалдө.
Төркүл саны — ПИ №ФС 77-33268

Күләм — 2 басма табак
Гөмүм тиражы — 5102 данө
Заказ № 1505.

Гөзит “Кызыл таң” нашриятның компьютер хөшндө жийлди һәм Нефтекама матбугат йорты типографиясендө басылды: 452680, БР, Нефтекама шөһөрө, Березовка шөсөсы, 4А, тел. (8-34783) 7-07-57.

Газета отпечатана в типографии Нефтекамского дома печати. 452680, РБ, г. Нефтекамск, Березовская шоссе, 4А, тел. (8-34783) 7-07-57.

Телефоннары:
Кабул иту бүлөмө — 272-13-61
баш мөхөррий — 272-97-71; 273-50-56
жавалы секретарь — 272-74-05
Бүлеклөр:
сөясөт, икьтисад һәм милли проблемалар — 272-58-40
өдөбият һәм сонгөт — 272-35-22
авыл тормышы һәм үз хөбөрчелөр чөлтөрө — 272-48-19
реклама — 272-82-27
хатлар һәм социаль мөсөлөлөр — 272-82-07
рөссөм — 272-75-21
маркетинг — 272-35-70
бухгалтерия — 273-43-43
таржөмчелөр — 272-74-52
“Флидө” журналы — 272-82-19
“Тулар” журналы — 272-67-48
Факс — 273-88-01, 272-62-27
Үз хөбөрчелөрбөзө:

Татөшлө, Яңавыл, Козюклар, Нефтекама 8-905-00-49-396
Октябрьский, Бөүдөк, Өлшөй, Благовөр, Бөрәй, Кушнаренко, Дүртөйлө 8-917-80-37-750
Чанаклы, Илөш 8-937-34-61-921
Бакалы, Шаран 8-937-49-35-735

Гөзит чыгышларына карата килгөн хатларга жавап бирели, кулыамалар, фотолар, расемнар рецензиялымын, кирө кайтарылмый. Редакцияңөң консультация булөгө кө. Авторлар фикерөнөң редакцияне белән туры килү зарури түгел.

Реклама һәм игьланнарның өчтөлөгө өчен реклама бирүчелөр жаваплы.

“Кызыл таң”ның индексы:
атнага өч талпыр басылганыны — 50602
атнага бер талпыр — 31064
“Флидө” журналы — 50709
“Тулар” журналы — 73192

Безнөн дөүлөт банкы реквизицитары:
Издательство “Кызыл таң”
Филиал ГУП РБ Издательский дом “Республика Башкортостан”
Филиал “Привольский” банка
ВТБ (ПАО) в г. Нижнем Новгороде
р/с 40602810000490003697
к/с 30101810922020000728
БИК 042282728
ИНН 0278069967
КПП 027843006
ОКПО 3226910
ОКВЭД — 58.13.1
Дөхүр: Д. СӨЛӨЙМАНОВА.

© “Кызыл таң” № 106 (25260). (12)

Новая медицина
15 СЕНТЯБРЯ

В клиническом госпитале “Военврач” врачи республиканского диспансера будут вести прием пациентов. Прием осуществляется на базе клиники “Новая медицина”. Будут проводиться: УЗИ сосудов; УЗИ головы и шеи; невролог и вертебри консультируют; Залась производится по телефону: 89273341003, 8(34767)41003, 31003.

Адрес: РБ, г. Октябрьский, ул. Кувшикина, 46/1.

Лицензия № по 02-01-00288
ИМЕЮТСЯ ПРОТИВОПОКАЗАНИЯ
ПРОСЬБА УВАЖИТЕЛЬНО С О СПЕЦИАЛИСТОМ

Николо-Березовка авыл биләмәсө хакимияте башлыгы Александр Карабу өйтүенчө, эшлөр 1,5 миллион сумга төшкөн.

— “Шөһөр мөхитө” проекты ихата һәм жөмөгөть территориялөрөн төзөклөндөрү өлөгө кадөр шөһөрлөрдө гөнө бара иде. Өлөгө юнөлөштө халык күпөлөп яшөгөн зур авылларда да эш башлануы яхшы, — ди Александр Владимирович.

Бу — өлөгө программа кысаларында район үзөгөндө төзөклөндөрелгөн беренчө ихата. Килчөккө программа киңөөр, аны гамөлгө ашыруга күбрөк акча бүленөр һәм ихаталарыбыз авылларда яшөүчелөр өчен уңайлырак өйлөнөр дип ышанабыз. Ихатаны төзөклөндөрү эшлөрөн Краснокама юл ремонт-төзөлөш идарөсө коллективы башкарган.

Югарыда атап үтелгөн эшлөр — соңгы айларда башкарганары гына. Ә моңа кадөр алар күпме булды?! И өң сөөнчөлөсө — алар кыска вакытлы программа түгел, ө озайлы проектлар.

Гөлнәра ГҮЙЛЕМХАНОВА,
“Кызыл таң”ның
үз хөбөрчөсө.
Краснокама районы.